

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FONDK41718

TAEVAS MEIE KODU KOHAL EI OLE
VEEL PILVITU, KUID TOAS ON LÄI-
NUD JUBA VALGEMAKS.
NAGU HOOLAS PÄRSULIND HOOLITSEB
ILMALE VAATAMATA OMA POJAKESTE
EEST, PEAME MEIE, ÕPETAJAD,
AJALE JA VAEVALE VAATAMATA HOO-
LITSEMA EESTI MEELE JA EESTI
KEELE EEST - MEIE RAHVUSE SÜ-
LIMISE JA ARENGU EEST.

Lugupeetav Maire Oksa

Tere tulemast Ülemaailmsetele Eesti
Õpetajate Päevadele!

Olete oodatud osaleja haridusprobleemide
arutamisel Tallinnas ja Otepääl.

KOLMPE
Neljapäeval, 4. juulil

kell 10 Ed. Vilde nim. Tallinna Pedagoogilise
Instituudi aulas

H A R I D U S F O O R U M.

Ettekanded teemadel:

1. Totalitsarne režiim kui arengu keskkond.
2. Keel rahvuse kandjana.
3. Eesti Vabariigi traditsioonide jätkamine
kooliõpetuses.
4. Eesti hariduse hetkeseisust.
5. Ettekanded eesti haritlastelt teistest
riikidest.
6. Sõnavõttud.

Organiseeriv toimkond on tänulik heade
mõtete ja ettepanekute eest nii enne fooru-
mit kui ka sõnavõtjana.

5., 6. ja 7. juulil Otepääl

S E M I N A R I D ja M E E L E L A H U T U S

5. juuli õhtuks jõuame Otepääle l'bi Pala-
muse, s.o. Tootsi, Teele ja Kiire
kooli ning Tartu Ülikooli.
6. juulil toimuvad seminarid ja vestlusrin-
gid masilma ja eesti pedagoogika
sõlmküsimustest.
Toimub ka hommikune jumalateenistus
ning õhtune Otepää Rahvateatri
etendus.
7. juulil jätkuvad seminarid kuni edaspidise
tegevusplaani küpsemiseni. Aga aega
jääb ka hingekosutuseks. Öhtul toi-
mub rahvuslik simman ja järgmise
päeva hommikul ütleme: "Nägemiseni!
Kohtumiseni järgmisel aastal!"

Ülemaailmsete Eesti Õpetajate päevade
k a v a

4.juulist - 07.juulini 1990.a.
Tallinnas ja Otepääl

Kolmapäev 04.juuli 1990

- kell 10.00 - 13.30 Haridusfoorum Ed.Vilde nim. Tallinna
Pedagoogilise Instituudi aulas
Narva mt.25
- kell 13.30 - 14.30 L õ u n a
- kell 14.45 - 16.15 Eestima õpilastõõde näituse külastamine
näituseväljaku sinises paviljonis.
- kell 16.30 - 17.10 Tallinna linnapea vastuvõtt Raekojas
- kell 17.30 - 19.00 Eesti rahva Vabaõhumuuseumi külastamine
Rocca al Mare. Rahvakunstiansambli
kontsert.

Neljapäev 05.juuli 1990

- kell 9.00 - Väljasõit Palamuse - Tartu - Otepää mars-
ruudil Eesti Hariduse Arengukeskuse juurest
Sakala tn.23
- kell 12.00 - 13.30 Ekskursioon ja kohtumised O.Lutsu "Kevade"-
mail.
- kell 13.30 - 14.30 Lõuna O.Lutsu nim. Palamuse keskkoolis
- kell 15.30 - 17.30 Tartu Ülikooli külastamine.
- kell 18.30 - 19.30 Majutamine ja õhtusõök Otepääl.

Reede 06.juuli 1990

- kell 9.00 - 9.30 Hommikusõök
- kell 9.30 - 11.00 Lühiekskursioon - matk Otepää vaatamis-
väärtustega tutvumiseks:
- Otepää kalmistu;
- Otepää endine kirikla
(J.Hurda mälestussammas)
- Otepää kirik
- kell 11.00 - 12.00 Ülemaailmsetele Eesti Õpetajate päevadele
pühendatud Jumalateenistus ja Otepää kesk-
kooli laste- ja polstekoori lühikontsert
Otepää kirikus;

- kell 12.00 - 14.00 Otepää Keskkoolis:
- Õpetajate päevade lipu heiskamine Otepää keskkooli lipuväljakul;
 - Otepää Keskkooli direktori tervitus töö alustamiseks Otepääl.
 - Töörühmade päevakorra läbiarutamine, avaloeng ja töörühmadesse jagunemine
- Otepää Keskkoolis on avatud kooli õpilastööde ja õpilaste kodu-uurimistööde näitus.
- kell 14.00 - 15.00 L ö u n a
- kell 15.00 - 18.00 Arutelud, diskussioonid, vestlused ja esinemised töörühmades koos kohvi(tee) vaheajaga kooli sõuklas.
- kell 18.00 - 18.30 Ö h t u s ö ö k
- kell 18.30 - 20.00 V a b a a e g
- kell 20.00 - 24.00 Ülemaailmsetest Besti Õpetajate päevadest osavõtjate lõkkeõhtu ja simman meeleoluka tantsu, laulu ja mänguga
- Vana-Otepääl Ed.Vilde nim. Tallinna Pedagoogilise Instituudi spordibaasis.

Laupäev 07.juuli 1990

- kell 9.00 - 10.00 Hommikusöök
- kell 10.00 - 13.00 Jätkuvad arutelud ja kogemuste vahetamised töörühmades ning muudes tekkinud huvirühmades koos kohvi (tee) vaheajaga.
- kell 13.00 - 14.00 Lõppplenaaristung. Kokkuvõtted, ühisarutelud ja pöördumise vastuvõtmine.
- kell 14.00 - 15.00 L ö u n a
- kell 15.00 - 18.00 Ekskursioonid Otepää ümbruse kultuuriloolistesse paikadesse.
- kell 18.00 - 18.30 Ö h t u s ö ö k
- kell 19.00 Otepää Rahvateatri etendus (Pakkala "Parvepoisid") Otepää Kultuurimajas.
- kell 22.00 Huvastijätt Otepääl ja ärasõit Tallinnasse.

K o d u k o t u s

A. Rennit

F. Saebelmann

Mu meelen kuldne kodukotus,
ma segedast näe und veel sest,
kos öndsa esä kallis katus
mu varjas, vöikest latsekest.

Mäest alla, mööda kopli veere
saal pallajalu paterdi,
siis ringi üle ridassaare,
kaits peokest täis lillesi.

Nii Piirikese mäele lätsi,
kos külälitse kiiksive;
kos Märt ja Maie, Ainu, Atsi
mu kaugest jobe hõiksive.

Sääl pidupillerkaari leime,
ja lohun laia kivi pääl
võileibä, kamakäkki seime,
mis ristiea jagas sääl.

Kos vahest ka veel ikke saime,
kui pajopill meil katik läits,
ehk varba vestu kivi leime,
või karmani siist kätte väits...

Nüüd kadund, igaveste minnu
nee armsa aja ammugi;
me latse nagu essind linnu,
kik ilmalaanen laiali.

Ka lohk ja saar saand teisemasse
ja mäge muutnu hõltsa käe,
ning koplisse on kasvand kase, -
kuid mälestus ei meelest läe.

S ü d a t u k s u b

K. A. Hermann

1. Süda tuksub tuks,tuks,tuks!	2. Kui on hüva pärituul,
Mine lahti uks,uks,uks!	lendab vene nagu kuul,
Siis me lähme Mallega	siis meil aega Mallega
saarde kala püüdema!	salajuttu puhuda.
::: Hopsassa, Mallega	::: Hopsassa, Mallega
saarde kala püüdema! :::	salajuttu puhuda! :::

3. Kui on kalad roogitud,
jutud kokku räägitud,
siis me lähme Mallega
maale kala kauplema.
::: Hopsassa, Mallega
maale kala kauplema! :::

Seal, kus rukkiväli ...

Rootsi viis

Seal, kus rukkiväli legendikul heljub,
kõrge kuusik kohab mäenõlvakul,
väike majakene maantee ääres seisab -
lapsepõlvokodu oli seal kord mul.

Palju päikest oli seal ja palju lilli,
rõõmsalt mängisin ma lehis puude all.
Kaunis mälestus, mis mul neist päevist jäänud,
seisab kustumata hinges sügaval.

Nüüd ma vanaks jäänud, mälestusist elan
noorepõlve unistusteriigis veel.
Mis kord lapsemeeli ahvatelles täitis,
seisab kustumata hinges sügaval.

Kodus oli kõik, mis ihaldasin iial,
ehk küll hilja mõistsin seda hinnata;
sealt mu vanemad mind saatsid eluteele,
nüüd nad murumulda pandud puhkama.

Ja mu neiu, kelle sarnast teist ei leidu,
minu noorepõlve päike oli ta.
Nüüd ta uinub vaikselt külmas hauakambris,
mina rändan ilmas ringi üksinda!

Tahan koju jõuda, võtan reisikepi,
kuid mu õnnemaa on kaduv pettepilt;
kaugel kõigist, mis mul armas, läen ma hauda,
pole õnne leidnud ilmas kusagilt.

Kaugel võõrsil olles kannavad mind mõtted
jälle kalli kodu poole tagasi.
Ehk küll palju pikki aastaid mööda läinud -
lapsekodu ei kao meelest iialgi!

Mälestusi Pühajärvelt

Soome r-viis (F)

1. Kuulan sinu lainte laksu
salavete kohinat,
näen su vaikselt soode pinnal
päiksekiiri helkivat.
Siis su rinnal sõuan, jõuan
välja väikse venega,
ja su saarte haljusele
tõttan rõõmsalt rändama.
2. Sinu saarte puie varjust
leian lille nügusa,
ei ma taha hoolimatult
teda ära noppida.
Kaugel, kaugel muistsed ajad
Pühajärv sa kaugel ka,
siiski sinu salakohin
hingest ei saa kaduda.

Õ ö b i k u l e

G.Wulff-Öis

K. Ramm

Õrn õöbik, kuhu tõttad sa nüüd lahkel lehekuul?
Kas mõisa aias hõisata sa tahad roosipuul?
Või metsas tore! toomingal saab hüüdma sinu suu,
kui tähed hiilgavad taeva all ning valgust valab kuu?

Ei mõisa aias hõisata või laulu minu rind,
sest vanemate verrega on väetud see pind!
Ka metsas tore! toomingal ei hüüdma saa mu huul,
vaid talupoja akna all, sääl pühal pärnapuul.

Kui jõuab õnnis suine õö, siis laulan sulle ma,
et unuks meelest päevatöö, jääks rahul magama.
Kõik õö siis hääled heljuvad ta kauni kambri sees,
ning unenäod ilused tal seisvad silme ees.

Kui aga taevas kumab koit ja kaob pime õö,
siis laulan: tõuseb priiusloit ja vaob orjavöö,
sest idataeva servassa ju näha koidutuld,
ning uuel ilul särama lõõnd Eesti Muistne muld!

M e t s m ü h i s e b

S. Lipp

Rahvalik laul (C)

1. Mets mühiseb ja kägu kukub raal.
Aas haljendab ja lilled õitsvad seal.
:: Mänd kiigutab seal oma võimsat pead,
on meeles tal veel muistse põlve a'ad ::
2. Hirv ojal koob ja muretu ta meel,
kas aimab ta, kui pikk ta elu veel.
:: Võib kütikuul ta leida iga tund
ja elu läind, kui oleks näinud und ::
3. Ju möödas pea ka minu noorusõnn,
mis rõõmu veel mu elus loota on.
:: Mets mühama ja kägu kuk ma jääb,
kuid noorus mul kui unes mööda läeb ::

M a t a h a k s i n k o d u s o l l a

Rahvalik laul (D)

1. Ma tahaksin kodus olla,
kui õunapuud õitsevad
ja nende roosakad õied
mu juukseid ehivad.
2. Ma tahaksin kodus olla,
kui rukkipõld kollemdab
ja kollakat-pruunikat vilja
tuul tasa hällitab.
3. Ma tahaksin kodus olla,
kui kasemets kolletab
ja kureparv taevavõlvil
lõuna poole purjetab.
4. Ma tahaksin kodus olla,
kui lumevaip katab maad
ja kuuskede härmatand oksad
kuupaistel hiilgevad.
5. Ma tahaksin kodus olla,
kui kallim on minuga
ja selge sünnimaa taevast
me kohal jääks sinama.

L a h k u m i s e l a u l

A. Saarik

K. Tüürpu

Nii ajaratas ringi käib
me kaunid päevad mööda läind,
:: meil tuleb lahkuda ::

1. Meid lahkumine kurvaks teeb
ja süda põues nukralt lööb,
:: ja hinges raske mul ::

Nii ajaratas ...

2. Laul ilole meid kokku töö
ja südame-meil loitma löi.
:: Jää sõbraks laulule ::

Nii ajaratas ...

3. Ja edasi meid viib me tee,
et õnnerikkalt kulgeks see.
:: Õnn kaasa sõbrake ::

K o d u m a a .

M. Veske

1. Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt
käib Läänemere rannale
ja Munamäe metsalt, murult
käib lahke Soome lahele?
See on see maa, kus minu häll
kord kiikus ja mu isadel.-
Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
See ilus maa on minu kodumaa!
2. Sind teretavad metsaladvad
nii lahkelt järvi, rohumaid,
siin taevavihmal oras võrsub
ja päike paistab viljapäid.
See on see maa, kus minu häll
kord kiikus ja mu isadel.-
Sest laulgem jne.
3. Siin kasvab eesti meeste sugu
ja sammub vabadusele.
Siin kasvab priskelt eesti neiu
ja sirgub eesti mehele.
See on see maa jne.
4. Siin tõstab rahvas põllu rammu
ja matab endist viletsust;
siin püüab rahvas vaimuvalgust
ja võidab endist pimedust.-
Oo töotagem südamest
me mehed olla igavest'!
Ja laulgem nüüd ja lõpmata:
Sa kosu, kasva, kallis kodumaa!

1. Mu isamaa armas, kus sündinud ma!
Sind armastan ma järjest ja kiidan lauluga,
sind armastan ma järjest ja kiidan lauluga!
2. Ei seedrid, ei palmid, ei kasva siin maal;
meil siiski kenad männid ja kuused, kased ka,
meil siiski kenad männid ja kuused, kased ka.
3. Ei hõbedat, kulda ei leita me maal,
kuid viljakandjat mulda on küllalt igal pool,
kuid viljakandjat mulda on küllalt igal pool.
4. Oh, õitse veel kaua, mu isade maa,
see maa, kus palju vahvust ja vaimuvara ka,
see maa, kus palju vahvust ja vaimuvara ka!
5. Su hooleks end annan ja truuks sulle jään,
kuni ma ükskord suren ja oma hauda läen,
kuni ma ükskord suren ja oma hauda läen.

V a n e m u i n e .

F. Kuhlbars

1. Kui Kungla rahvas kuldseil a'al
kord istus maha sööma,
siis Vanemuine murumaal
läks kandlelugu lööma.
Läks aga metsa mängima,
läks aga laande lauluga.
2. Säält säivad lind ja lehepuu
ja loomad laululugu;
siis laulsid mets ning meresuu
ja eesti rahva sugu.
Läks aga metsa jne.
3. Siis kõlas kaunist' lauluviis
ja pärjad pandi pähe;
ja murueide tütreid siis
sai eesti rahvas näha.
Läks aga metsa jne.
4. Ma laulan mättal, mäe pääl
ja õhtu hilja öues,
ja vanemuise kandlehäääl
mul põksumas on põues.
Läks aga metsa mängima jne.